

บทวิเคราะห์และสรุปผลการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ประจำเดือนมกราคม 2564

โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

รายงานผลการทดสอบตัวอย่างเดือน มกราคม 2564

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.) (x1000)	ประชากร คน (x1000)	ประชากร สุนัข (x1000)	ประชากร สุนัข/ตร. กม.	คน: สุนัข	จำนวนตัวอย่าง สะสม พ.ศ. 2564		จำนวนตัวอย่าง เดือนนี้	
						ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก	ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก
กำแพงเพชร	9	729	120	85	6:1	27	0	27	
ตาก	16	644	36	39	18:1	13	0	13	
นครสวรรค์	10	1,065	206	111	5:1	23	0	23	
พิจิตร	5	542	68	120	8:1	0	0	0	
พิษณุโลก	11	865	102	80	8:1	20	0	20	
เพชรบูรณ์	13	995	106	79	9:1	18	0	18	
สุโขทัย	7	599	107	91	6:1	26	0	26	
อุตรดิตถ์	8	457	74	58	6:1	5	0	5	
อุทัยธานี	7	330	92	49	4:1	16	0	16	
		รวม				148	0	148	

1. สถานการณ์การเกิดโรค

1. ประจำเดือนมกราคม

ในเดือนมกราคม 2564 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง ตรวจโรคพิษสุนัขบ้าทั้งหมด 148 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 98 ตัวอย่าง แมว 48 ตัวอย่าง หนู 1 ตัวอย่าง และสัตว์ป่าอื่น (ตุ่น) 1 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าทุกตัวอย่างให้**ผลลบ**ต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า (ภาพที่ 1)

2. ผลการตรวจสะสม

จากข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 6 ตั้งแต่วันที่ 1 – 31 มกราคม 2564 มีตัวอย่างทั้งหมด 148 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าทุกตัวอย่างให้**ผลลบ**ต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า

2. การดำเนินการ

การดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าในเดือนมกราคม มี 2 โครงการ คือ โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 19 มกราคม 2564 ณ วัดคิ่งใหญ่ อำเภอดงทับทิม มีการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

จัดนิทรรศการให้ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งแจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ และโครงการทำหมันถาวรเพื่อควบคุมประชากรสุนัขและแมว มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 15 มกราคม 2564 ณ วัดสุพรรณพนมทอง อำเภอวังทอง และจังหวัดตาก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 13 มกราคม 2564 ณ กรมทหารราบที่ 14 กองพันทหารราบที่ 2 อำเภอเมือง และวันที่ 27 มกราคม 2564 ณ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสามเงา ที่ว่าการอำเภอสามเงา อำเภอสามเงา มีการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์

3. บทวิเคราะห์

ปัจจุบันสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ไม่พบรายงานการเกิดโรค ไม่พบสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของประเทศไทย พ.ศ. 2564 ณ วันที่ 31 มกราคม 2564 พบผลบวก ร้อยละ 6.07 (15/247) หน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 เห็นความสำคัญของการป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า โดยหลายจังหวัดได้ออกหน่วยบริการผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวเพื่อลดจำนวนประชากรสัตว์ ลดความเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงความร้ายแรงของโรคนี้ และโรคนี้ยังคงเป็นโรคที่มีความสำคัญเพราะเป็นโรคสัตว์สู่คนที่ยังไม่มียารักษาสามารถป้องกันได้โดยการหลีกเลี่ยง การสัมผัสใกล้ชิดกับสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และเพื่อมุ่งเน้นให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไป ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในขณะที่ ศวพ.ใช้วิธีมาตรฐานในการตรวจ ซึ่งให้ผลถูกต้องแม่นยำ โดยได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025: 2017 เรื่องการตรวจเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้าในสมองสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม โดยวิธี Direct Fluorescent Antibody Test (DFA) สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการไปใช้ประโยชน์ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ของโรคซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและควบคุมกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป

ภาพที่ 1 ตำบลที่ส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เดือนมกราคม 2564

